

Ambisjon for Horisont Europa (2021 - 2027) ved UiT Norges arktiske universitet

Introduksjon

Aktiv deltakelse på den internasjonale forskningsarenaen er avgjørende for utviklingen av UiT som kunnskapsinstitusjon. Det er derfor en prioritet for UiT å være en attraktiv og konkurransedyktig aktør i EUs 9. rammeprogram Horisont Europa. Dette dokumentet danner grunnlaget for og definerer hvordan denne ambisjonen skal nås.

UiT hadde et økende engasjement i EUs 8. rammeprogram Horisont 2020 (H2020). Totalt 66 [H2020 prosjekter](#) ble innvilget og 25,5 mill euro tildelt UiT¹. UiTs samlede suksessrate på 16,2 %² var den nest høyeste blant de norske universitetene. Den fokuserte innsatsen på [søylen for Fremragende vitenskap](#) resulterte i 7 European Research Council (ERC) og 31 Marie Skłodowska-Curie (MSCA) prosjekter. Sammenlignet med andre norske universiteter har UiT derimot en relativt lav økonomisk andel av prosjektene. Hovedårsaken til dette er at UiT ofte har mindre roller i samarbeidsprosjektene.

UiTs ambisjoner for Horisont Europa knyttes til interne satsninger på ekstern prosjektfinansiering og nasjonale indikatorer som UiT måles etter. Kunnskapsdepartementet forventer bedre deltagelse i [søylen for Globale utfordringer](#) (tidligere Samfunnsutfordringer) innenfor UiTs profilerte disipliner som blå og grønn vekst, energi og klima. I oppfølgingen av strukturreformen er det satt måltall om at tildelingen fra EU per faglige årsverk skal doubles fra 2018 (13 000 kr) til 2025 (25 000 kr)³. Aktiv deltakelse i Horisont Europa er avgjørende for å nå dette målet.

UiT har faglig kapasitet til å være en aktiv deltaker innen alle tre pilarene i Horisont Europa. De seneste års prioriteringer av strategiske midler til grunnforskning og tverrfaglige prosjekter (*Aurora Centres* og Fellesløftet/Tematiske satsinger) gir forventninger om deltagelse i prosjekter for å løse samfunnets utfordringer. Områder som særlig peker seg ut, også på bakgrunn av vår nasjonale rolle, er: helse og livskvalitet, klimaendringer og tilpasning til klimaendringer; arktisk teknologi og arktiske samfunn; forvaltning av hav, rettigheter og ressurser; og klimavennlige energiressurser.

UiTs ambisjon for Horisont Europa

Overgangen fra H2020 til Horisont Europa krever endret fokus ved forskningsinstitusjonene. Horisont Europa vil blant annet finansiere større og færre samarbeidsprosjekter i sin tilnærming for å løse globale utfordringer/missions. Dette krever økt strategisk samarbeid med forskere ved andre institusjoner, industri og offentlig sektor. FNs bærekraftsmål er sentrale i Horisont Europa og forventningene til inkludering av andre samfunnsaktører med klare mål for *citizen science* og *co-creation* økes. En tydelig definisjon av UiTs kompetanse vil øke mulighetene for UiTs forskere til å bli attraktive aktører med sentrale roller i fremtidige EU prosjekter.

¹ eCorda søknadsbase (kommisjonen) oktober 2020

² Merk at de offisielle tall ikke inkluderer 1. stegssøknader i to-trinnsløp og beregningen av suksessrate er derfor ikke direkte

³ Universitetsstyret, arkivref: 2019/1479/ATV002

Budsjettet for Horisont Europa har en relativ nedgang i søylen for Fremragende forskning. Dette resulterer i enda sterkere konkurranse om finansiering av grunnleggende forskning. UiT vil fortsette de målrettede tiltakene for å få tilslag på flere ERC- og MSCA-prosjekter i Horisont Europa.

UiTs ambisjon for Horisont Europa er:

- I første halvdel av Horisont Europa (2021-2024) skal UiT øke antall søknader med 50 % sammenliknet med H2020
- I andre halvdel av Horisont Europa (2025-2027) skal UiT fortsette samme ambisjon for søyle 1 og 3 med 50 % økning, men antall søknader om samarbeidsprosjekter i søyle 2 (Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv) skal doubles (100 % økning) sammenliknet med H2020

UiTs ambisjon om økning i antall innsendte søknader til Horisont Europa sammenliknet med søknader til H2020:

	<i>Søyle 1 Fremragende vitenskap</i>	<i>Søyle 2 Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv</i>	<i>Søyle 3 Åpen innovasjon</i>
2021-2024	50 % økning	50 % økning	50 % økning
2025-2027	50 % økning	100 % økning	50 % økning

Hvordan skal UiT nå sine ambisjoner for Horisont Europa?

UiT må styrkes som en effektiv, synlig, konkurransedyktig og attraktiv aktør i internasjonal forskning. Dette skal UiT oppnå ved å foreta følgende åtte grep:

1. UiTs kompetanse skal være synlig

UiT skal øke deltakelsen i tematiske samarbeidsprosjekter i søyle 2 og være et sentralt medlem av konsortier på planleggingsstadiet (koordinator, WP-leder, ansvarlig for kjernesporsmål i prosjektene). Dette gjelder særlig prosjekter med tematiske områder der UiT er faglig sterk. For å møte de spesifiserte, tematiske utlysningene i Horisont Europa må UiTs forskere tydelig definere sin kompetanse og kommunisere hva de kan bidra med. UiTs forskningsinfrastruktur, herunder blant annet forskningsskip, unikt vitenskapelig utstyr og store databaser, må aktivt synliggjøres overfor potensielle partnere og utnyttes som ett av våre fortrinn som samarbeidspartner. UiTs administrasjon vil støtte fagmiljøene i deres arbeid med å synliggjøre egen kompetanse.

2. Strategisk samarbeid og posisjonering

For å få kjerneroller i samarbeidsprosjekter er gode nettverk av relevante og sterke partnere helt avgjørende. Disse nettverkene inkluderer nasjonale og internasjonale vitenskapelige partnere, offentlig sektor og industri. UiT vil øke bruken av insentiver og posisjoneringsverktøy for å styrke den langsiktige utviklingen og synligheten i slike nettverk.

UiT skal aktivt søke å påvirke fremtidige utlysninger i Horisont Europa, særlig de hvor UiT kan ha ledende roller. UiTs medlemmer i de [nasjonale referansegruppene for Horisont Europa](#) (oppnevnt av Forskningsrådet) skal både engasjere relevante forskere når det gis mulighet for å komme med innspill på fremtidige utlysninger (*draft work programmes*), samt sørge for å spre informasjon fra kommisjonen internt i UiT.

UiT skal posisjonere seg innenfor fagområder der UiT bør ta en ledende rolle (jf. "Drivkraft i nord"). Posisjoneringen skal gjøres ved økt kontakt med sentrale personer i EU systemet, Nord-Norges EU-kontor, økt deltakelse i interessegrupper som arbeider tett med EU, økt synlighet ved f.eks. organisering av «UiT event week» i Brussel, etc.

3. Aktivt lederskap

Ledelsen på alle nivåer skal aktivt arbeide for å forankre og fremme Horisont Europa som en sentral del av UiTs finansiering og som et aktivt virkemiddel for å fremme utviklingen av institusjonens fagmiljøer. Horisont Europa skal være høyt på dagsordenen i møter mellom institusjons- og fakultetsnivået (Utvidet ledermøte, Forskningsstrategisk utvalg og dialogmøter). Deltakelse i Horisont Europa skal integreres i fakultetenes strategier, og forventningene skal være forankret i relevante forskningsgrupper på instituttnivå. Fakultetene skal utarbeide egne strategier og sette måltall som er i tråd med den overordnede ambisjonen.

4. Økt innsats rettet mot ERC

Antallet tildelinger fra ERC blir ofte sett på som et barometer for hvor fremragende en europeisk forskningsinstitusjon er. Det er et mål for UiT å være i den internasjonale forskningsfronten, og ERC skal derfor vies særlig oppmerksomhet. Det forventes at MSCA-postdoktorer (rekruttert gjennom [Arctic MSCA-programmet](#)) og andre forskere som er i posisjon til å søke om ERC-finansiering (særlig nevnes medlemmer av talentutviklingsprogrammet [UiT Aurora Outstanding](#), forskere tilknyttet Sentre for Fremragende Forskning (SFF), Sentre for Forskningsdrevne Innovasjon (SFI), Forskningsentre for Miljøvennlig Energi (FME), *UiT Aurora Centers*, Tematiske satsinger/Fellesløftet) søker om ERC-finansiering. De aktuelle ERC-kandidatene vil oppfordres til å søke og tilbys god, individuell støtte gjennom ERC Mentoring-programmet. I tillegg vil UiT tilby følgende:

- Faste stillinger til forskere som har fått innvilget finansiering av en ERC søknad hvor UiT er vertsinstitusjon. Den faste ansettelsen finansieres av fakultetene.
- Midlertidig ansatte som har fullført en MSCA-postdoktorperiode ved UiT og som søker ERC *Starting grant/Consolidating grant* (StG/CoG) skal ha mulighet for å søke om et overgangsstipend på inntil ett år i påvente av svar på ERC-søknaden. Institusjons- og fakultetsnivået finansierer dette virkemiddelet.

5. Solid administrativt støttesystem

God forskningsadministrativ støtte er nødvendig for å gi relevant informasjon og veiledning om muligheter innen Horisont Europa, samt sikre trygg drift av innvilgede prosjekter. Støtteordninger som på institusjonsnivå har vist seg å være effektfulle i H2020 vil bli videreført i Horisont Europa. Videre skal støtte til forskere ved UiT som tar ledende roller i samarbeidsprosjekter økes. Følgende tiltak skal gjennomføres:

- [Arctic MSCA Program](#): Veiledere ved UiT inviterer utvalgte, talentfulle, unge forskere fra utlandet til å søke finansiering for en to-årig MSCA Postdoctoral Fellowship ved UiT. I søknadsfasen inviteres postdoc kandidatene til UiTs årlige Arctic MSCA symposium hvor kandidat og veileder møtes og gis veiledning på søknadsskriving. Både kandidat og veileder gis deretter betydelig oppfølging for å sikre at best mulig søknad sendes i tide før fristen.
- *ERC Mentoring Program*: Forskere ved UiT som er i posisjon til å søke ERC gis individuell veiledning og støtte i søknadsfasen. Programmet inkluderer kurs og bistand fra eksterne konsulenter.
- *Horizon Europe Priority Program*: forskere ved UiT som planlegger å koordinere en søknad/prosjekt skal i et tidlig møte (>5 mnd før søknadsfristen) med forskningsstøttepersonell på institusjons- og fakultetsnivå, bli enige om behov for støtte og planlegge veien frem til ferdig skisse. En slik avtale skal sikre at best mulig søknad sendes inn i tide før fristen og, om avtalen holdes, frigi NOK 100 000,- i driftsmidler til forskeren etter at søknaden er sendt inn.
- Alle samarbeidsprosjekter hvor UiT er koordinator og som er helt eller delvis finansieres av prosjektmidler fra Horisont Europa, skal ha en administrativ prosjektkoordinator som finansieres over den eksterne bevilgningen. For å ivareta og videreføre kompetansen som disse koordinatorene innehar, skal et antall prosjektkoordinatorer tilbys faste stillinger og inngå i en sentral pool av prosjektkoordinatorer. Disse faste koordinatorestillingene skal kunne brukes på tvers av fakulteter, og skal under prosjektperioden ha arbeidssted på det gjeldende fakultetet. De

skal normalt finansieres av den eksterne bevilgningen, men vil i overgangsfaser mellom avsluttede og nye prosjekter finansieres av institusjonsnivået.

- UiT skal søke rammebevilgning for [Prosjektetableringsstøtte](#) (PES) så lenge Forskningsrådet lyser ut disse midlene. Ved en eventuell slutføring av dette virkemiddelet skal UiT dekke behovene over egen ramme.

6. Evaluator / eksperter

For å øke EU-kompetansen og -innsikten er det ønskelig at flere av UiTs forskere deltar som eksperter/evaluatorer i Horisont Europa. Dette gir god kunnskap om europeisk forskning, om hvordan EU-systemet fungerer og om hva som skal til for å lykkes, og gir mulighet for et utvidet nettverk i Brussel. UiT forskere som påtar seg slik aktivitet belønnes med insentivmidler på opp til NOK 10 000,- i driftsmidler per paneldeltagelse. Denne finansieringen fordrer at disse evaluatorene deler sin erfaring med fagmiljøene ved UiT. Insentivmidlene dekkes av institusjonsnivået. Liste over hvem som er evaluatorene fra UiT publiseres i [Prosjektstøtteportalen](#).

7. Rekruttering, kompetanse- og karrierebygging

UiT skal være et attraktivt universitet for unge forskere som ønsker å bygge sin forskerkarriere. Forbedret og tydelig profilering av UiT, samt aktiv rekruttering skal bidra til å øke tilfanget av fremragende forskere. Gjennom *Arctic MSCA Program* har UiT så langt rekruttert 20 postdoktorer som styrker eksisterende forskningsmiljøer ved UiT. Programmet vil fortsette i Horisont Europa. I tillegg skal virkemidler knyttet til Tromsø Forskningsstiftelse og virkemiddelet *Aurora Centers* brukes for å øke rekrutteringen og kapasitetsbyggingen ved UiT.

UiT skal utvikle et helhetlig rammeverk for karriere som legger til rette for utvikling av kompetanse og som gjør våre fagmiljøer konkurransedyktige i Horisont Europa.

Ordningen med strategisk refordeling av 5 postdoktorstillinger/år basert på søknadsinitiativ til EUs rammeprogram videreføres⁴.

8. Innovasjon

Innovasjon er avgjørende for samfunnsutviklingen og er representert med en egen søyle – Åpen Innovasjon - i Horisont Europa. Økt samarbeid mellom forskning, næringsliv og offentlig sektor gjennom partnerskap og prosjekter er sentrale virkemidler for å styrke Europas innovasjons- og konkurranseevne. Iverksetting av UiTs [Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap \(2020-2025\)](#) omfatter innsats mot programmer under *Innovative Europe*. Videre er det en spesiell forventning at forskere som er del av SFler og andre forskningsgrupper som jobber tett med industrien ser muligheter for samarbeid om prosjektforslag innen søylen Åpen Innovasjon. Gjennom implementeringen av tiltakene i UiTs handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap vil UiT styrke sine muligheter for suksess innenfor Horisont Europa.

Dette dokumentet vil oppdateres/revideres hver sjette måned.

(Denne versjonen er vedtatt av universitetsdirektør og universitetsstyret ble orientert i sitt møte 15. april 2021)

⁴ ePhorte 2010/2609